

GIROLAMO MUZIO PISMO VOJVODU URBINSKEMU 1572

V ustju Rižane je hrib, ki ga večinoma obdajajo vode te reke, delno pa ga močijo tudi slankaste vode. Lepo oblikovan hrib, enako dvignjen z vseh strani, z lepo ravnino na vrhu, v obsegu manjši od cele milje. Rodoviten hrib, obilen z vsem, kar je potrebno za človeško žioljenje: žita, vina, olja, pašniki, sadje vseh vrst in soli. Njegovo ime je Sermin. Približno eno miljo proti jugu se nahaja majhen otok, v obsegu ene milje in pol, ločen od celine in povezan z mostom dolgim pol milje, ki ga v celoti zapolnjuje naše mesto in sredi mostu je trdnjava. Čudovito mesto in okolico, ki jo sestavljajo prijetni sadovnjaki in odlično obdelani griči. Otok je bil prej posvečen Paladi, ki se je po njenem ščitu poimenoval Egida. Na njem se nahaja mesto, ki so ga zgradili Kolhijci, ki jih je poslal njihov kralj, da bi preganjali Argonavte, ki so ukradli zlato runo in Medejo. Ti so prišli gor po Donavi in se spustili do Jadranskega morja, v našo deželo, kot poročajo Plinij, Strabon in Justin ter omenja Diodor Sikul. Torej, ko so prispeli Kolhijci in so odšli Argonavti, so tam ustanovili tri mesta; zgradili so Pulj, Emonijo, ki ji danes rečemo Novigrad, in mojo domovino, ki je bila poimenovana po otoku Egida. (Prevod: P. Štoka)

Vir: *Lettere del Mutio Ivstinopolitano*. In Firenze: Bartolomeo Semartelli, 1590, str. 228-9.

Inter Utrumq(ue) Tuta (Domenico Tintoretto (?), 1589), Pokrajinski Muzej Koper - Museo Regionale di Capodistria

Egida, eden zadnjih spisov Girolama Muzia, takrat 77-letnika, je izraz neizbrisne naklonjenosti starega humanista do Kopra, domovine svojega očeta in, če ne po rojstvu, vsaj po sorodstvu, prijateljstvu in viteškemu čutu, prav tako njegov, zaradi česa se je ponašal z vzdevkom »Koprčan«, ki ga je nosil kot plemiški naslov. Ob dokončanju pesnitve *Egida* je sam pesnik v pismu, datiranem 13. decembra 1572, obvestil Guidobalda II. Della Rovere, vojvodo Urbinskega, njegovega dolgoletnega pokrovitelja in prijatelja, pri kateremu je Koprčan deloval približno dvajset let.

L'Egida di Girolamo Muzio Giustinopolitano ristampata a cura e con introduzione di Giovanni Quarantotto aggiuntevi le annotazioni inedite su L'«Egida» del marchese Giuseppe Gravisi. Trieste: Tipografia L. Herrmanstorfer, 1913, str. 3-4.